Hukuk Bölümü 2009/37 E. , 2009/85 K.

- SAVCI TARAFINDAN VERILEN PARA CEZASINA KARŞI YAPILAN ITIRAZIN ADLİ YARGI YERİNDE ÇÖZÜMLENMESI

  - KARAYOLLARI TRAFİK KANUNU (2918) Madde 36

"İçtihat Metni"

Davacı : R.H.

Davalı : Antalya Valiliği

O L A Y : Antalya Cumhuriyet Başsavcılığı Antalya Kabahatler Bürosu'nun 24.4.2008 gün ve 2008/2435 sayılı idari yaptırım kararı ile, daha evvel iki kez alkollü araç kullandığı tespit edilen failin olay günü beş yıllık yasak süre içerisinde üçüncü kez alkollü vaziyette araç kullanmak suretiyle 2918 sayılı Karayolları Trafik Yasası'na aykırı hareket ettiğinin, 19.4.2008 gün ve 877268 sayılı "Trafik Suç Tutanağı" kapsamından anlaşıldığından bahisle, adı geçenin eylemine uyan 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun 36/3 fıkrası 1. cümlesinde öngörülen 6 ay hafif hapis cezasının TCK'nun 52. maddesi gereğince günlüğü takdiren 25.-YTL hesabıyla paraya çevrilerek 4.500.-YTL idari para cezası ile cezalandırılmasına karar verilmiştir.

Davacı, para cezasına karşı adli yargı yerinde itirazda bulunmuştur.

ANTALYA 2. SULH CEZA MAHKEMESİ; 2.9.2008 gün ve Müt. E:2008/2221, Müt. K:2008/2221 sayı ile, itiraz eden hakkında, Antalya Emniyet Müdürlüğü Trafik Denetleme Şube Müdürlüğü'nün 19.4.2008 tarih ve 877268 seri sıra numaralı trafik suç tutanağı düzenlenerek Antalya C. Başsavcılığı'na sevk edildiği ve Antalya C. Başsavcılığı'nca daha evvel iki kez alkollü araç kullandığı tespit edilen itiraz eden hakkında yasaklılık süresi dolmadığı halde üçüncü kez alkollü araç kullanmaktan dolayı idari yaptırım kararı düzenlendiği, bu idari para cezasına karşı cezanın iptali için Mahkemelerine bir dilekçe ile başvurarak hakkındaki idari para cezasının iptalini istediği, itiraz konusu idari para cezasının 2918 sayılı Kanun'un 48/5 maddesine dayalı olarak düzenlendiği, 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 3. maddesinden söz ederek, 2918 sayılı Kanun'un 48/5 maddesi idari para cezası yönünden ehliyetin 1. ve 2. kez alkollü kullanmaktan dolayı, 1'inde 6 ay süreli, 2. seferinde 2 yıl süreli ve 3. seferinde 5 yıl süreli sürücü belgesinin geri alınması hükmünü de içerdiği, 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun (5560 sayılı Kanun'la değişik) 27/8 maddesinin idari yaptırım kararının verildiği işlem kapsamında aynı kişi ile ilgili olarak idari yargının görev alanına giren kararın da verilmiş olması halinde idari yaptırım kararına ilişkin hukuka aykırılık iddialarının bu işlemin iptali talebi ile birlikte idari yargı yolunda görüleceğini açıkça hükme bağladığı ve itiraz konusu idari para cezasının yanında ehliyetinde geçici geri alınması hükmünde ehliyetin bu işleme dayalı olarak iade edilip edilmeyeceğinin idari yargının görevine girdiği, idari para cezası, itiraz dilekçesi ve dosya kapsamına göre, mahkemelerin görevi kamu düzeni ile ilgili olduğundan ve yargılamanın her aşamasında verilebileceğinden resen görev yönü ile itiraz dosyasının ele alınıp incelendiği, yukarıda açıklanan sebeplerle yapılan itirazı değerlendirme ve sonuçlandırma görevinin idare mahkemesine ait olduğunun anlaşıldığı gerekçesiyle görevsizlik kararı vermiş; bu karar kesinleşmiştir.

Davacı, bu kez, söz konusu idari para cezasının kaldırılması istemiyle idari yargı yerinde dava açmıştır.

ANTALYA 2. İDARE MAHKEMESİ; 30.10.2008 gün ve E:2008/1494 sayı ile, davacı R.H. tarafından, Antalya Cumhuriyet Başsavcılığı Kabahatler Bürosu tarafından düzenlenen 24.4.2008 günlü, 2008/2435 karar numaralı idari yaptırım kararının iptali istemiyle Antalya Valiliği'ne karşı dava açıldığı, 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun 48, 112 ve 114. maddeleri ile Karayolları Trafik Yönetmeliği'nin 161. maddelerinden söz ederek, yukarıda anılan hükümler uyarınca, adli ceza kapsamındaki suçlarla ilgili davalara 112. maddede belirtilen trafik mahkemelerinde, bunların bulunmadığı yerlerde yetki verilen sulh ceza mahkemelerinde bakılması gerektiği, dava dosyasının incelenmesinden, Antalya Cumhuriyet Başsavcılığı (Kabahatler Bürosunun) 24.4.2008 günlü ve K.No:2008/2435 sayılı kararı ile; daha evvel iki kez alkollü araç kullandığı tespit edilen davacının olay günü beş yıllık yasak süresi içinde üçüncü kez alkollü araç kullanmak suretiyle 2918 sayılı Kanun'a aykırı hareket ettiğinin 19.4.2008 gün ve 877268 sayılı tutanak kapsamından anlaşıldığından bahisle, davacının eyleminin anılan Kanunun 36/3. maddesinin 1. cümlesinde öngörülen 6 ay hafif hapis cezasının TCK'nun 52. maddesi gereğince günlüğü takdiren 25,00YTL'den paraya çevrilerek 4.500,00YTL idari para cezası ile cezalandırılmasına karar verildiği, davacının bu karara karşı yaptığı itirazın ise Antalya 2'nci Sulh Ceza Mahkemesi'nin 2.9.2008 günlü ve D.İş E.No:2008/2221 sayılı kararıyla idari para cezasına yönelik itirazın inceleme merci mahkemeleri görevine girmediği gerekçesiyle görev yönünden reddi üzerine bu defa 10.10.2008 tarihinde Mahkemelerinde bakılan davanın açıldığının anlaşıldığı, bu durumda, trafik suç tutanağına dayanılarak Antalya Cumhuriyet Başsavcılığı'nca (Kabahatler Bürosu) verilen idari yaptırım kararına yapılan itirazın görüm ve çözümünde adli yargı yerinin görevli bulunduğu, ancak, daha önce Antalya 2'nci Sulh Ceza Mahkemesi'nce görevsizlik kararı verilip, bu karar kesinleştiğinden görevli yargı yerinin belirlenmesi için Uyuşmazlık Mahkemesi'ne başvuru zorunluluğunun doğduğu, bu nedenlerle, 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanun'un 19'uncu maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderilmesine, bu konuda verilecek karara değin davanın incelenmesinin ertelenmesine karar vermiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE :

Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün, Ahmet AKYALÇIN'ın Başkanlığında, Üyeler: Mustafa KICALIOĞLU, Mahmut BİLGEN, Habibe ÜNAL, Turan KARAKAYA, Serdar AKSOY ve Muhittin KARATOPRAK'ın katılımlarıyla yapılan 2.3.2009 günlü toplantısında:

I-İLK İNCELEME : Dosya üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre:

Uyuşmazlık Mahkemesi Genel Kurulu'nun 11.7.1988 günlü, E:1988/1, K:1988/1 sayılı İlke Kararında, "2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanunun bütünüyle incelenip değerlendirilmesinden, bu Kanunun uygulanması yönünden 2 nci maddesinin ikinci fıkrasında yer alan, 'ceza uyuşmazlıkları' ibaresinden, savcının ya da şahsi davacının talebi ile başlayan yargılaması sonunda sanığın mahkumiyetine ya da beraatine hükmedilebilecek davalarda, askeri ve adli ceza mahkemeleri arasında çıkan görev ve hüküm uyuşmazlıklarının anlaşılması, bunun dışında kalan tüm görev uyuşmazlıklarının 'hukuk uyuşmazlığı' sayılması gerektiği sonucuna varılmaktadır. Uygulanması idari organlara bırakılan cezalar, adli nitelikte olmadığından, bunlar hakkında yapılan itirazlar ya da açılan davalar 'ceza davası' olarak nitelendirilemezler. İdari niteliklerinden dolayı bu davalara ilişkin görev ve hüküm uyuşmazlıklarının Uyuşmazlık Mahkemesinin Hukuk Bölümünde incelenip çözümlenmesi gerektiği..." açıkça belirtilmiştir. Bu durum gözetildiğinde, olay bölümünde yazılı başvuru konusu görev uyuşmazlığının Hukuk Bölümünde incelenmesi gerektiği kuşkusuzdur.

İdare Mahkemesince anılan Yasanın 19. maddesinde öngörülen şekilde başvurulduğu ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından, adli ve idari yargı yerleri arasında doğan görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oybirliği ile karar verildi.

II-ESASIN İNCELENMESİ : Raportör-Hakim Nurdane TOPUZ'un, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Dr. İlknur ALTUNTAŞ ile Danıştay Savcısı Gülen AYDINOĞLU'nun davada adli yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Dava, 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun 36/3 fıkrası 1. cümlesinde öngörülen hafif hapis cezasının paraya çevrilerek Savcı tarafından verilen idari para cezasının kaldırılması istemiyle açılmıştır.

2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun 36. maddesinin üçüncü fıkrasında(Yeniden Düzenleme: 21/5/1997 - 4262/4 md.), "Sürücü belgesi sahibi olmadan trafiğe çıkanlara ilk tespitte bir aydan iki aya kadar, tekrarı halinde iki aydan üç aya kadar hafif hapis cezası verilir. Ayrıca bu kişiler her defasında 7 200 000 lira hafif para cezasıyla da cezalandırılırlar. Bu kişilerin kazaya neden olması halinde bu cezaların uygulanması diğer cezaların uygulanmasına engel teşkil etmez. Sürücü aynı zamanda araç sahibi değilse, ayrıca tescil plakasına da aynı miktar için ceza tutanağı düzenlenir" denilmiş; 112. maddesinde(Değişik birinci fıkra : 8/3/2000 - 4550/2 md.), sürücü belgelerinin geçici olarak geri alınması hariç olmak üzere bu Kanundaki; hafif para cezasını veya bununla birlikte hafif hapis cezasını, belgelerin geri alınması ve iptali veya işyerlerinin kapatılması cezasını gerektiren suçlarla ilgili davalara trafik mahkemelerinde, bunların bulunmadığı yerlerde yetki verilen sulh ceza mahkemelerinde bakılacağı belirtilmiştir.

Öte yandan, 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun "Cumhuriyet savcısının karar verme yetkisi" başlığını taşıyan 23. maddesinde, "(1) Cumhuriyet savcısı, kanunda açıkça hüküm bulunan hallerde bir kabahat dolayısıyla idarî yaptırım kararı vermeye yetkilidir.

(2) Bir suç dolayısıyla başlatılan soruşturma kapsamında bir kabahatin işlendiğini öğrenmesi halinde Cumhuriyet savcısı durumu ilgili kamu kurum ve kuruluşuna bildirebileceği gibi, kendisi de idarî yaptırım kararı verebilir.

(3) Soruşturma konusu fiilin kabahat oluşturduğunun anlaşılması halinde Cumhuriyet savcısı bu nedenle idarî yaptırım kararı verir. Ancak, bunun için ilgili kamu kurum ve kuruluşu tarafından idarî yaptırım kararı verilmemiş olması gerekir" hükmü yer almıştır.

Kabahatler Kanunu'nun 6.12.2006 günlü, 5560 sayılı Yasa'nın 31. maddesi ile değişik 3 üncü maddesinde "(1) Bu Kanunun;

a) İdari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümleri, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde,

b) Diğer genel hükümleri, idari para cezası veya mülkiyetin kamuya geçirilmesi yaptırımını gerektiren bütün fiiller hakkında,

uygulanır" denilmiş; 27. maddesinde, idarî para cezası ve mülkiyetin kamuya geçirilmesine ilişkin idarî yaptırım kararına karşı, kararın tebliği veya tefhimi tarihinden itibaren en geç onbeş gün içinde, sulh ceza mahkemesine başvurulabileceği belirtilmiştir.

19.12.2006 tarihinde yürürlüğe giren bu düzenlemeye göre, Kabahatler Kanunu'nun; İdari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı; diğer kanunlarda görevli mahkemenin gösterildiği

durumunda ise uygulanmayacağı anlaşılmaktadır.

Görev kuralları kamu düzenine ilişkin olduğundan, görev konusunda taraflar için bir müktesep hak doğmayacağı; bu nedenle, yeni bir yasayla kabul edilen görev kurallarının, geçmişe de etkili olacağı, bilinen bir genel hukuk ilkesidir.

Davanın açıldığı andaki kurallara göre görevli olan mahkeme, yeni bir yasa ile görevsiz hale gelmiş ise, (davanın açıldığı anda görevli olan ve fakat yeni yasaya göre görevsiz hale gelen) mahkemenin görevsizlik kararı vermesi gerekeceği; ancak, yeni yasadaki görev kuralının, değişikliğin yürürlüğe girmesinden sonra açılacak davalarda uygulanacağına dair intikal hükümlerinin varlığı halinde, mahkemece görevsizlik kararı verilemeyeceği açıktır.

Diğer taraftan, dava görevsiz mahkemede açılmış, bu sırada yapılan bir kanun değişikliği ile görevsiz mahkeme o dava için görevli hale gelmiş ise, mahkeme, artık görevsizlik kararı veremeyip (yeni kanuna göre görevli hale geldiği için) davaya bakmaya devam etmesi gerekir.

İncelenen uyuşmazlıkta, trafik suç tutanağına istinaden Cumhuriyet Savcısı tarafından 2918 sayılı Yasa'nın 36. maddesi uyarınca verilen para cezasının, 5326 sayılı Kanun'un 16. maddesinde belirtilen idari yaptırım türlerinden biri olduğu ve Kabahatler Kanunu'nun 5560 sayılı Kanun'la değişik 3. maddesinde belirtildiği üzere, idarî yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı nedeniyle, görevli mahkemenin belirlenmesinde 5326 sayılı Kanun hükümleri dikkate alınacağından, idari para cezasına karşı açılan davanın görüm ve çözümünde, anılan Kanunun 27. maddesinin (1) numaralı bendi uyarınca adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle, İdare Mahkemesince yapılan başvurunun kabulü ile Sulh Ceza Mahkemesince verilen görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

SONUÇ : Davanın çözümünde ADLİ YARGININ görevli olduğuna, bu nedenle Antalya 2. İdare Mahkemesi'nce yapılan BAŞVURUNUN KABULÜ ile Antalya 2. Sulh Ceza Mahkemesi'nce verilen 2.9.2008 gün ve Müt. E:2008/2221, Müt. K:2008/2221 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA, 2.3.2009 gününde OYBİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.